

УДК 338:49
JEL O18, O29
DOI 10.31375/2226-1915-2020-4-55-

УДК 338:49
JEL O18, O29
DOI 10.31375/2226-1915-2020-4-55-

О.М. Кібік

*д.е.н., проф., завідувач кафедри
національної економіки,
kibik@ukr.net*

ORCID ID 0000-0001-9587-578X

*Національний університет «Одеська
юридична академія», Одеса, Україна*

В.І. Мельник

*начальник, Міжрегіональне управління
Національного агентства України
з питань державної служби в Одеській,
Миколаївській, Херсонській областях,
Автономній Республіці Крим та м. Севастополь*

Ю.В. Хаймінова

*к.е.н., доцент, доцент кафедри
національної економіки,
juliahm@ukr.net*

ORCID ID 0000-0003-4557-7500

*Національний університет «Одеська
юридична академія», Одеса, Україна*

ВПЛИВ ІНФРАСТРУКТУРИ РИНКУ НА РЕАЛІЗАЦІЮ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ

Анотація. Визначено, що актуальним завданням є перетворення регіональних проблем на можливості шляхом оптимізації потенціалу розвитку регіонів. Обґрунтовано, що транскордонне співробітництво є важливим механізмом соціально-економічного розвитку та міжнародного співробітництва Причорноморського регіону. Надано характеристику складових інфраструктури ринку, що визначають результати реалізації стратегії розвитку Причорноморського регіону. Обґрунтовано доцільність державного регулювання розвитку транскордонного співробітництва регіонів. Визначено, що розвиток транспортної інфраструктури є спільним пунктом стратегій розвитку регіонів та програм транскордонного співробітництва. Обґрунтовані необхідність вдосконалення інструментів державного управління у сфері транскордонного співробітництва та шляхи вирішення правових, організаційних, фінансово-економічних та інших проблем, які виникають у процесі транскордонного співробітництва.

Ключові слова: Причорноморський регіон, інфраструктура ринку, стратегія розвитку, транскордонна співпраця, конкурентний потенціал.

О.Н. Кибик

*д.э.н., профессор,
заведующий кафедрой национальной экономики,
kibik@ukr.net*

ORCID ID 0000-0001-9587-578X

*Национальный университет «Одесская
юридическая академия», Одесса, Украина*

В.И. Мельник

*начальник, Межрегиональное управление
Национального агентства Украины
по вопросам государственной службы
в Одесской, Николаевской, Херсонской областях,
Автономной Республике Крым и г. Севастополь*

Ю.В. Хайминова

*к.э.н., доцент, доцент кафедры
национальной экономики
juliahm@ukr.net*

ORCID ID 0000-0003-4557-7500

*Национальный университет «Одесская
юридическая академия», Одесса, Украина*

ВЛИЯНИЕ ИНФРАСТРУКТУРЫ РЫНКА НА РЕАЛИЗАЦИЮ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ ПРИЧЕРНОМОРСКОГО РЕГИОНА

Аннотация. Определено, что актуальной задачей является превращение региональных проблем в возможности путем оптимизации потенциала развития регионов. Обосновано, что трансграничное сотрудничество является важным механизмом социально-экономического развития и международного сотрудничества Причерноморского региона. Охарактеризованы составляющие инфраструктуры рынка, определяющие результаты реализации стратегии развития Причерноморского региона. Обоснована целесообразность государственного регулирования развития трансграничного сотрудничества регионов. Определено, что развитие транспортной инфраструктуры является общим пунктом стратегий развития регионов и программ трансграничного сотрудничества. Обоснованы необходимость совершенствования инструментов государственного управления в сфере трансграничного сотрудничества и направления решения комплекса проблем, возникающих в процессе трансграничного сотрудничества.

Ключевые слова: Причерноморский регион, инфраструктура рынка, стратегия развития, трансграничное сотрудничество, конкурентный потенциал.

UDK 338:49
JEL O18, O29
DOI 10.31375/2226-1915-2020-4-55

Olha Kibik

*Doctor of Economics, Head of the Department of National Economy
kibik@ukr.net
ORCID ID 0000-0001-9587-578X
National University «Odessa Law Academy», Odessa, Ukraine*

Volodymyr Melnik

*Interregional Office of the National Agency of Ukraine
for Civil Service in Odesa, Kherson, Nikolayev regions,
Autonomous Republic of Crimea and city of Sevastopol*

Iuliia Khaiminova

*Ph.D., associate Professor of the Department of National Economy
juliahm@ukr.net
ORCID ID 0000-0003-4557-7500
National University «Odessa Law Academy», Odessa, Ukraine*

THE INFLUENCE OF THE MARKET INFRASTRUCTURE FOR THE BLACK SEA REGION DEVELOPMENT

Abstract. Transformation of regional problems into opportunities based on optimization of regional development potential is determined as one of the most important tasks of crisis management.

The aim of the article is to make an assessment of the market infrastructure state of the Black Sea region and to justify the expediency of the development strategy realization, in particular, by cross-border cooperation intensifying, based on the infrastructure improvement. The study is based on the use of general scientific and special-scientific methods of scientific knowledge. The method of system analysis was used to study the preconditions of the regional development strategy formation and its successful implementation.

Cross-border cooperation is an important mechanism for social and economic development, international cooperation of Ukrainian regions, in particular the Black Sea region. It has been determined that the Black Sea region should become the basis for the implementation of the direction of cross-border cooperation of the State Strategy for Regional Development until 2027.

Transport potential has been identified as the most important component of the «hard» part of the infrastructure for the implementation of the strategy for the development of cross-border cooperation in the Black Sea region. Among the elements of «soft» infrastructure deserves special attention to the financial system, the education system, and the public administration system. It is justified that the goal of state regulation of regional development is to ensure sustainable development of the region, taking into account the interests of stakeholders, the main of which are society, business

and the state. It is determined that the development of transport infrastructure is a common point of regional development strategies and cross-border cooperation programs.

The formation of cross-border clusters on the basis of maritime transport enterprises in the region is appropriate. The existence of cross-border clusters is recognized as a prerequisite for increasing the investment attractiveness level and the regional entities innovation activity.

The need to improve the tools of public administration in the field of cross-border cooperation and develop of directions to solve legal, organizational, financial, economic, social, cultural problems that arise in the process of cross-border cooperation has been identified.

Keywords: the Black Sea region, market infrastructure, development strategy, cross-border cooperation, competitive potential.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку економічних систем різних рівнів характеризується наявністю кризових явищ. Вразливими в умовах кризи є і економічні системи регіонального рівня. Завданням антикризового управління є перетворення регіональних проблем на можливості на основі оптимізації потенціалу розвитку регіонів. На наш погляд, в умовах кризи та підвищення рівня відкритості економічних систем такі можливості можуть бути сформовані в процесі активізації міжнародної співпраці, зокрема шляхом розвитку транскордонного співробітництва. Особливо це є актуальним для Причорноморського регіону України. Транскордонне співробітництво, що є специфічним інтеграційним потенціалом спільного розвитку, активно розвивається у сучасних умовах. Суб'єктами транс-кордонної секторальної інтеграції є корпорації та міжфірмові об'єднання, які утворюють в межах транскордонних регіонів транскордонні об'єднання, та інші форми секторальної взаємодії.

У дослідженні «Євромапа України. Рейтинг європейської інтеграції областей» досліджено рівень

європейської економічної інтеграції регіонів країни за 34 індикаторами 8 сфер, якими є економічна інтеграція, інфраструктура, локальна демократія та підзвітність, освітня, наукова та культурна інтеграція, енергетична та екологічна політика, гендерна рівність, комунікація євроінтеграції та ширше партнерство. Одеська область займає 5 сходинку рейтингу. Одеська область має 24 чинні міжрегіональні міжнародні угоди з країнами-членами ЄС [1].

Задля підвищення рівня конкурентоспроможності економічної системи регіону, зокрема Причорноморського, у процесі реалізації стратегії розвитку, зокрема шляхом активізації транскордонного співробітництва, необхідним є удосконалення інфраструктури регіонального ринку.

Огляд останніх досліджень та літератури. Проблеми інфраструктурного забезпечення розвитку регіонів були досліджені у роботах таких науковців, як Є. Ахромкін, В. Андерсон, І. Бузько, З. Варналій, М. Долішний, І. Заблодська, О. Карлова, В. Куйбіда, Л. Кутідзе, Т. Лакхманан, Д. Лі, Т. Логутова, В. Льюїс, М. Маниліч, Д. Норт, О. Нижник, І.

Франів, Б. Хігінс, Є. Чернявська та інших. Розвиток приморських регіонів має певні особливості. Дослідженню особливих характеристик розвитку приморських регіонів присвячено роботи А. Бутенка, В. Горячука, Т. Деркач, В. Дергачова, О. Богомолова, Л. Сотниченко та інших.

Аналіз наукових результатів названих науковців свідчить про наявність проблем та одночасно потенціалу регіонального розвитку, зокрема у напрямку розширення можливостей транскордонного співробітництва за рахунок удосконалення різних складових інфраструктурного забезпечення.

Завдання дослідження. Метою статті є оцінка стану інфраструктури ринку Причорноморського регіону та обґрунтування доцільності реалізації стратегії розвитку, зокрема шляхом активізації транскордонного співробітництва, на підставі удосконалення інфраструктурного забезпечення.

Основний матеріал дослідження. Національні економічні системи багатьох держав сформували суттєві конкурентні переваги внаслідок своєчасного приєднання до тенденцій транскордонної співпраці. Транскордонне співробітництво є найнефективнішою формою інтеграції, яка дозволяє враховувати конкретні потреби населення прикордонних територій, використовувати адміністративні можливості регіональних органів влади, залучати малий та середній бізнес до міжнародної співпраці.

Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року, що була затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385, розвиток транскордонного співробітництва бу-

ло визначено одним із пріоритетних завдань реалізації державної регіональної політики [2]. У прийнятій у 2020 р. Державній стратегії регіонального розвитку до 2027 р. відображено напрямок [3]: «Підтримка проектів міжрегіональної співпраці приморських областей та територіальних громад, у сфері збереження навколишнього природного середовища та розвитку регіональної економіки, пов'язаної з використанням морської та прибережної зон». Крім того відзначено напрям «Розвиток територій української частини Дунайського регіону та транскордонного співробітництва». Серед завдань цього напрямку є розробка проекту Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на період до 2027 року та забезпечення її виконання, сприяння формуванню та розвитку транскордонних кластерів в Україні, запровадження механізмів підтримки транскордонних індустріальних та технологічних парків, економічних і промислових зон на території України з метою стимулювання регіонального економічного розвитку. Передбачено забезпечення участі України у програмах прикордонного співробітництва на 2021-2027 рр. за рахунок коштів ЄС та взаємодії щодо підготовки нових програм територіального співробітництва Східного партнерства.

Як видно, транскордонне співробітництво є важливим механізмом соціально-економічного розвитку та міжнародного співробітництва України та її регіонів, зокрема Причорноморського. Приморські регіони відрізняє більш високий рівень соціально-економічного розвитку порівняно з багатьма іншими територіями кра-

їни, такі регіони мають додаткові переваги в налагодженні міжнародних зв'язків. Причорноморський регіон України на цей час має систему передумов для отримання статусу лідера розвитку міжнародного, зокрема транскордонного, співробітництва.

Динаміка вартості валового регіонального продукту Причорноморського регіону України (Одеська, Миколаївська та Херсонська області) представлена на рис. 1. У 2018 р. внесок регіону у ВВП країни становив 8,6 % [4].

Валовий регіональний продукт (млн.грн)

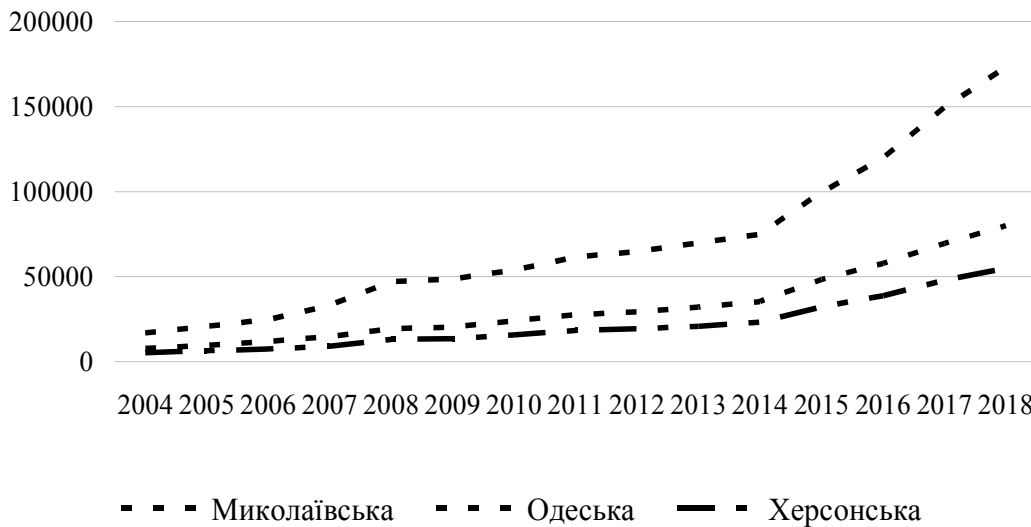

Рис. 1. Динаміка ВРП Причорноморського регіону в 2004-2018 рр.

Джерело: складено авторами за даними Державної служби статистики [4]

Вартість експорту товарів Одеської, Миколаївської та Херсонської областей у 2019 р. становила 7,6 % загальнонаціональної вартості експорту товарів. Коефіцієнт покриття експорту імпортом перевищував одиницю протягом 10 років (рис. 2).

Згідно до дослідження «Євромапа України. Рейтинг європейської інтеграції областей» [1], Одеська область є лідером за показником розвитку інфраструктури (22,7 бали з 27). Однак, за рівнем економічної інтеграції Одеська область займає передостаннє місце з 11,39 балам з 50. За

індикатором «Освітня, наукова та культурна інтеграція» Одеська область посідає 3 місце, «Екологічна та енергетичні політика» – друге, «Гендерна рівність» – 17, «Комунікація євроінтеграції» – передостаннє (24) місце, «Ширше партнерство» – 3. За індикатором «Локальна демократія та підзвітність» Одеська область зайняла лише 20 місце. Миколаївська область опинилась серед лідерів за рівнем приросту обсягів експорту товарів на ринки країн ЄС (експорт зернових, олійних і харчових продуктів).

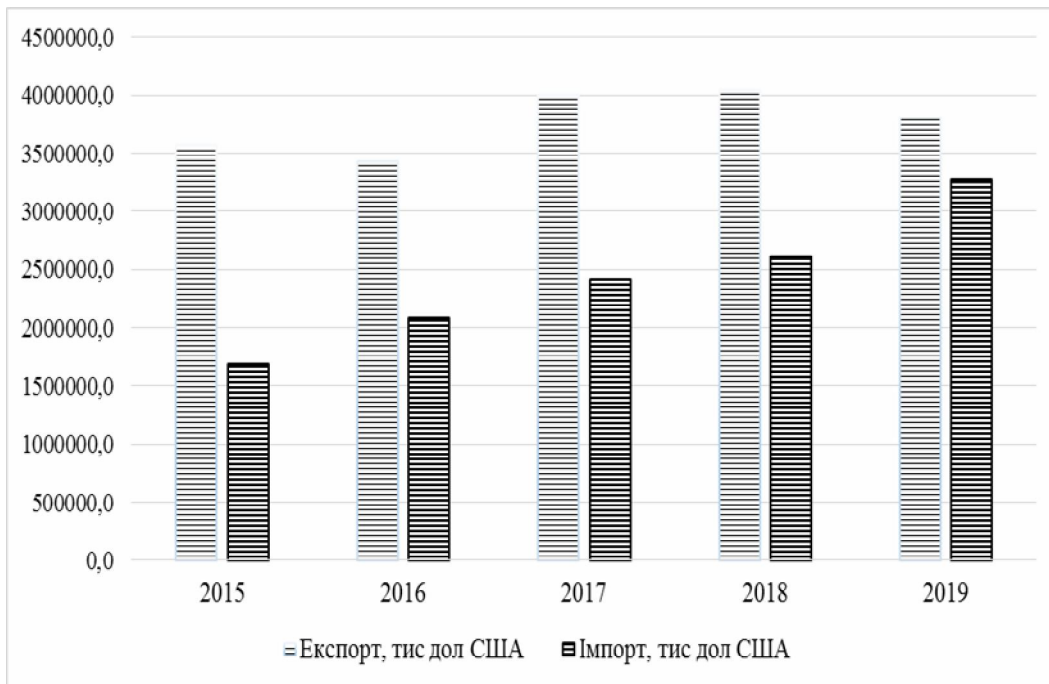

Рис. 2. Динаміка експорту та імпорту товарів Причорноморського регіону в 2015-2019 рр.

Джерело: складено авторами за даними Державної служби статистики [4]

Одеська область була залучена до реалізації заходів Програми територіального співробітництва країн Східного партнерства «Румунія-Україна», Спільної програми «Молдова-Україна», Програми територіального співробітництва країн Східного партнерства 2014-2020 рр. «Басейн Чорного моря» тощо. В звіті зазначається, що місцеві органи влади мають суттєвий досвід у розробці та реалізації проектів транскордонного співробітництва, проте більш активними в підготовці і реалізації проектів були державні університети, наукові установи, громадські об'єднання. Пріоритети стратегічного розвитку Одеської області в Програмах були враховані

тільки частково (в сфері охорони навколишнього середовища та розвитку інфраструктури підприємництва).

Таким чином, Причорноморський регіон має певні проблеми розвитку, що відображено у показниках рейтингу. Однак, з врахуванням потенціалу, вважаємо, що Причорноморський регіон повинен стати базовим для реалізації напрямку розвитку транскордонного співробітництва Державної стратегії регіонального розвитку до 2027 р.

Для реалізації цього напрямку необхідно приділити увагу розвитку інфраструктури ринку регіону, що забезпечує зв'язки між виробничою, соціальною, ринковою та інституціо-

нальною частинами [5; 6]. Серед складових «жорсткої» частини інфраструктури для реалізації стратегії розвитку транскордонного співробітництва Причорноморського регіону, на наш погляд, найбільш важливим є транспортний потенціал. Серед елементів «м'якої» інфраструктури заслуговують на особливу увагу фінансова система, система освіти, система державного управління.

Об'єктивна потреба державного регулювання розвитку транскордонного співробітництва Причорноморського регіону обумовлена метою забезпечення сталого розвитку регіону з врахуванням інтересів зацікавлених сторін, основними з яких є суспільство, бізнес та держава. Для ефективного здійснення регулюючої функції державі необхідні правові, фінансові та адміністративні важелі [6]. Відповідно до основних положень Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 р. [7], державні органи мають забезпечити оптимізацію взаємодії основних учасників бізнес-середовища регіону під час реалізації стратегії його розвитку. Держава має сприяти розвитку кредитної системи та потенціалу, створенню передумов задля залучення іноземних інвестицій в економічну систему регіону, розвитку процесу корпоратизації тощо.

Державні службовці, які мають повноваження з питань прийняття рішень з регіонального розвитку, зокрема у сфері транскордонного співробітництва, у своїй діяльності по-

винні спиратися на знання питань їх правового регулювання, реального захисту прав і інтересів суспільства, бізнесу та держави. У регіоні розвинуто систему освіти, елементи якої можуть бути базою для підготовки та перепідготовки високо кваліфікованих спеціалістів для державної служби (рис. 3).

Регіон має потужний науковий потенціал, що є важливим для забезпечення розвитку транскордонної співпраці (рис. 4).

Маючи потужний науковий потенціал, рівень інноваційної активності Причорноморського регіону не є достатнім. До складу регіону входять Одеська область з низьким рівнем, Херсонська область з середнім рівнем та Миколаївська область з високим рівнем інноваційного розвитку. Такий факт частково обумовлюється недостатністю суми витрат на розробку та впровадження у практичну діяльність інновацій (рис. 5).

Транспортна інфраструктура є важливою складовою потенціалу поглиблення транскордонного співробітництва. Розвиток транспортної інфраструктури є спільним пунктом стратегій розвитку регіонів та програм транскордонного співробітництва [8]. Особливо це є актуальним для Причорноморського регіону, що відрізняється розвинутою транспортною системою, важливою складовою якої є морський транспорт.

У світовій практиці на базі підприємств морського транспорту, зокрема підприємств портової діяльності, ефективно функціонують транскордонні кластери.

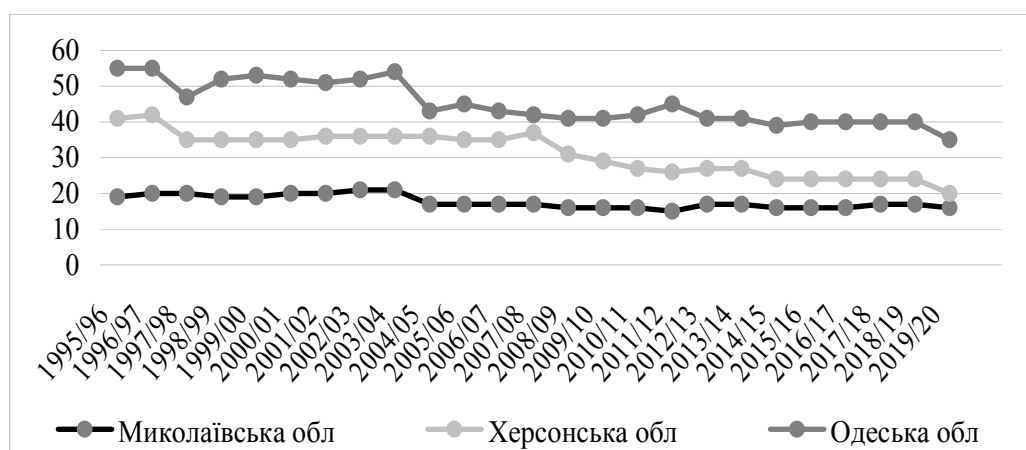

Рис. 3. Кількість закладів вищої освіти (коледжі, технікуми, інститути, університети), од.

Джерело: складено авторами за даними Державної служби статистики [4]

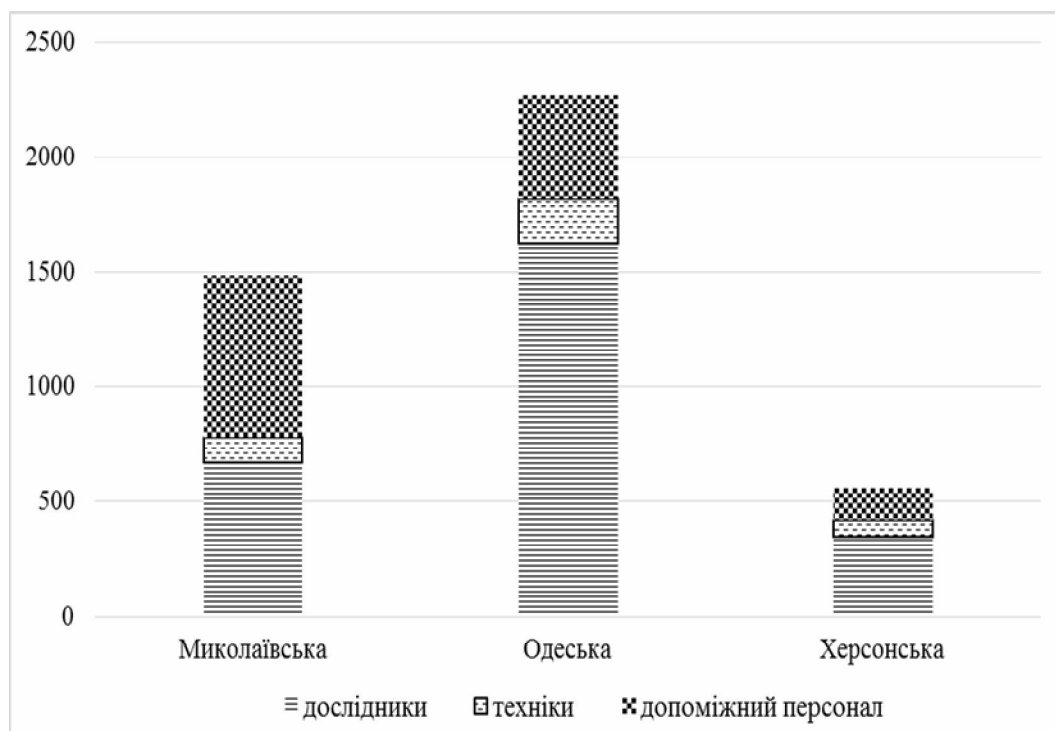

Рис. 4. Кількість працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок, за категоріями персоналу за категоріями у 2019 р., осіб

Джерело: складено авторами за даними Державної служби статистики [4]

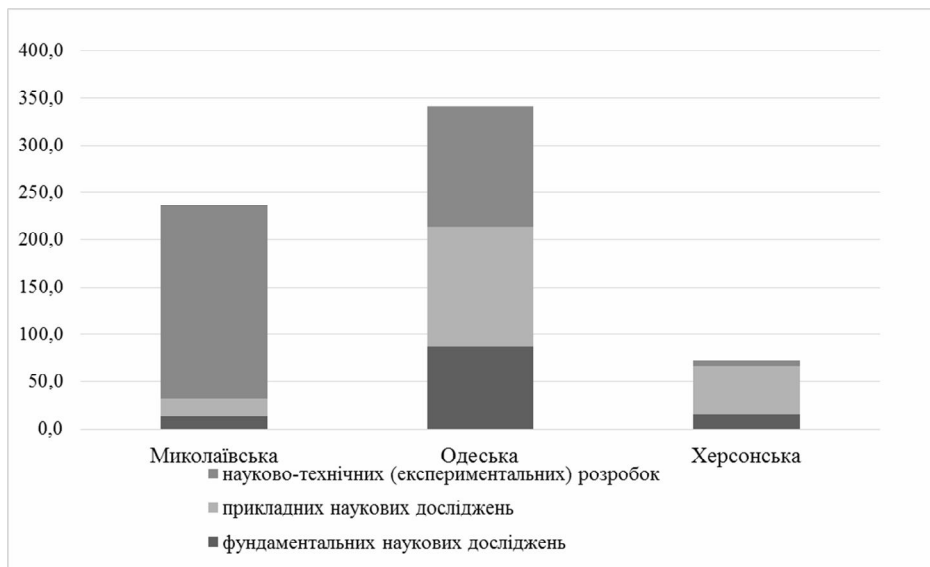

Рис. 5. Витрати на виконання наукових досліджень і розробок за видами робіт у 2019 р., млн. грн.

Джерело: складено авторами за даними Державної служби статистики [4]

Формування транскордонних кластерів, з одного боку, передбачає наявність певного рівня інноваційно-інвестиційного розвитку регіону, з іншого, є передумовою підвищення рівня інвестиційної привабливості та інноваційної активності регіональних утворень.

У Стратегії розвитку Одеської області на 2021-2027 рр. визначені проблеми розвитку транспортної інфраструктури та шляхи їх вирішення [9]. Так, до основних факторів, що стримують розвиток морської інфраструктури, відносять відсутність чіткої спеціалізації морських портів за видами вантажів, ефективної системи комунікацій та зворотного зв'язку між органами управління, підприємствами і користувачами транспортних послуг, що знижує ефективність управління водним транспортом та якість транспортно-логістичних пос-

луг тощо. Вирішення зазначених проблем сприятиме досягненню стратегічних пріоритетів розвитку Одеської області. Реалізація стратегічного пріоритету «Ефективний економічний простір» передбачає реалізацію цілі «Розбудова та розвиток національного логістичного хабу шляхом розвитку мультимодального сполучення портів Одеської області з логістичними центрами країни, створення та модернізація глибоководних причалів, реалізації інвестиційних проектів в морських портах в рамках державно-приватного партнерства, запровадження сучасної моделі порту портлендлорд шляхом впровадження концесії портів».

У Програмі Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2021-2027 рр. зазначено, що нова державна політика регіонального розвитку визначатиме активіза-

цію участі України в імплементації Стратегії ЄС для Дунайського регіону та розвиток транскордонного співробітництва, особливо на тих територіях, які потребують особливої уваги з боку держави та застосування спеціальних механізмів та інструментів стимулювання їх розвитку [10].

Кожний регіон задля формування конкурентних переваг має формувати дієву стратегію свого розвитку з врахування іноземного досвіду та програмних документів інших країн та їх об'єднань [11].

Висновки. Активізація відносин регіонів країни із сусідніми територіями інших країн є передумовою підвищення рівня економічного та соціального розвитку українських регіонів, створення нових можливостей для активізації діяльності бізнесу та контактів між людьми, покращення екологічної ситуації, що має бути відображено у стратегії. Розвиток транскордонного співробітництва є наслідком та одночасно передумовою посилення незалежності місцевого самоврядування і зміцнення місцевої демократії. Причорноморський регіон внаслідок наявності сприятливих чинників, зокрема чинника розташування, має потенціал розвитку транскор-

донної співпраці. Орієнтири та шляхи їх досягнення з врахуванням особливостей регіонального потенціалу міжнародного співробітництва мають бути відображені у відповідних стратегічних документах. Відсутність стратегії та відповідно реальних заходів з організації міжнародного співробітництва обмежують можливості комплексного вирішення проблем сталого розвитку Причорноморського регіону.

Подальший розвиток транскордонного співробітництва передбачає вдосконалення правового забезпечення, формування ефективної моделі координації заходів у сфері транскордонного співробітництва, застосування підходів стратегічного управління тощо. Це зумовлює необхідність вдосконалення інструментів державного управління у сфері транскордонного співробітництва та розробки шляхів вирішення правових, організаційних, фінансових, економічних, соціальних, культурних проблем, які виникають у процесі транскордонного співробітництва, із залученням всіх зацікавлених сторін, що є предметом подальших досліджень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Євромапа України: Рейтинг Європейської інтеграції областей*. К.: Центр «Нова Європа», 2019. URL: <http://neweurope.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/Euromap-ukr-web.pdf/>
2. *Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385. Офіційний вісник України. 2014. № 70. Ст. 1966.*
3. *Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-20212027-t50820>*

4. Державна служба статистики України: офіц. веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Франів І.А. Засади реструктуризації економіки регіону. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 52. Ч. 2. С. 93-97.
6. Нова регіональна політика для нової України: Аналітична доповідь. К.: Інститут суспільно-економічних досліджень, 2017. 6 с.
7. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 р. № 66-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/66-2020-%D1%80#Text>
8. Сотниченко Л.Л. Управління розвитком інфраструктурного забезпечення конкурентоспроможності регіону: теорія, методологія, практика. Одеса: Вид-во ФОП Грінь Д.С., 2015. 524 с.
9. Стратегія розвитку Одеської області на період 2021 – 2027 роки. Одеська обласна державна адміністрація: офіц. веб-сайт. URL: <https://oda.odessa.gov.ua/odeshhyna/soczialno-ekonomichnyj-ta-kulturnyj-rozvytok/strategiya-rozvytku-odeskoyi-oblasti-na-2021-2027-roky/>
11. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2021-2027 роки». Міністерство розвитку громад та територій України: офіц. веб-сайт. URL: <https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-z-gromadskisty/proekt-postanovy-1>
12. European Regional Policy, an Aspiration for Countries outside the EU & Applying the principles, sharing the lessons, exchanging experience. EU – EC: Luxembourg, 2009.

REFERENCES

1. Yevromapa Ukrayiny: Reytynh Yevropeys'koyi intehratsiyi oblastey (2019). [Euromap of Ukraine: Rating of European integration of regions]. Retrieved from: <http://neweurope.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/Euromap-ukr-web.pdf> (accessed 2 december 2020). [in Ukrainian]
2. Derzhavna stratehiya rehional'noho rozvytku na period do 2020 roku (2014) [State Strategy for Regional Development until 2020]. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of August 6, 2014 № 385. Ofitsiyniy visnyk Ukrainy – Official Bulletin of Ukraine. 2014. № 70. Art. 1966 [in Ukrainian]
3. Derzhavna stratehiya rehional'noho rozvytku z 2021 – 2027 (2020) [State strategy of regional development for 2021 - 2027: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of August 5, 2020 № 695]. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvytku-na-20212027-t50820> (accessed 2 december 2020). [in Ukrainian]
4. Derzhavna sluzhba statistiki Ukraini: ofits. veb-sait. [State Statistics Service of Ukraine: office. website]. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 1 december 2020).

5. Franiv, I. (2020). *Zasady restrukturyzatsiyi ekonomiky rehionu [Fundamentals of restructuring the economy of the region]*. *Black Sea Economic Studies*, vol. 52, issue 2, pp. 93-97. [in Ukrainian].
6. *Nova regionalna politika dlya novoï Ukraïni: Analitichna dopovid (2017) [New regional policy for the new Ukraine: Analytical additional]*. Kyiv: Institut suspilno-ekonomichnikh doslidzhen. 76 p. [in Ukrainian].
7. *Pro skhvalennya Kontseptsiyi realizatsiyi derzhavnoyi polityky u sferi spryyannya rozvytku sotsial'no vidpovidal'noho biznesu v Ukrayini na period do 2030 r. [On approval of the Concept for the implementation of state policy in the field of promoting the development of socially responsible business in Ukraine for the period up to 2030]*. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine of January 24, 2020 № 66-r. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/66-2020-%D1%80#Text>. (accessed 1.12. 2020) [in Ukrainian].
8. Sotnichenko, L. (2015). *Upravlinnya rozvytkom infrastruktturnoho zabezpechennya konkurentospromozhnosti rehionu: teoriya, metodolohiya, praktyka [Management of infrastructure development of competitiveness of the region: theory, methodology, practice]*. Odessa: FOP Grin DS Publishing House. 524 p. [in Ukrainian].
9. *Stratehiya rozvytku Odes'koyi oblasti na period 2021-2027 roky [Development strategy of Odessa region for the period 2021-2027]*. Odeska oblasna derzhavna admInIstratsIya: ofits. veb-sait. Retrieved from: <https://oda.odessa.gov.ua/odeshhyna/soczialno-ekonomichnyj-ta-kulturnyj-rozvytok/strategiya-rozvyt-ku-odeskoyi-oblasti-na-2021-2027-roky//> [in Ukrainian] (accessed 01.12.2020).
10. *Proekt postanovy Kabinetu Ministriv Ukrayiny «Pro zatverdzhennya Derzhavnoyi prohramy rozvytku transkordonnoho spivrobotnytstva na 2021-2027 roky» [Draft Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On Approval of the State Program for the Development of Cross-Border Cooperation for 2021- 2027»]*. MInIsterstvo rozvitku gromad ta teritorIy UkraYini: ofits. veb-sait. Retrieved from: <https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-z-gromadskistyju/proekt-postanovy-I> [in Ukrainian] (accessed 1 december 2020).
11. *European Regional Policy, an Aspiration for Countries outside the EU& Applying the principles, sharing the lessons, exchanging experience*. EU – EC: Luxembourg, 2009.

Стаття надійшла до редакції 25.11.2020

Посилання на статтю: Кібик О.М., Мельник В.І., Хаймінова Ю.В. Вплив інфраструктури ринку на реалізацію стратегії розвитку Причорноморського регіону // Розвиток методів управління та господарювання на транспорті: Зб. наук. праць, 2020. № 4 (73). С. 55-66. DOI 10.31375/2226-1915-2020-4-55-66.

Article received 25.11.2020

Reference a JournalArtic: Kibik, Olha, Melnik, Volodymyr & Khaiminova, Iuliia. (2020). The influence of the market infrastructure for the Black sea region development. Deve-lopment of management and entrepreneurship methods on transport. 4 (73), 55-66. DOI 10.31375/2226-1915-2020-4-55-66.